DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/467

z dne 23. marca 2022

o zagotavljanju izjemne izravnalne pomoči proizvajalcem v kmetijskih sektorjih

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 ([1]) ter zlasti člena 219(1) v povezavi s členom 228 Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 352/78, (ES) št. 165/94, (ES) št. 2799/98, (ES) št. 814/2000, (ES) št. 1290/2005 in (ES) št. 485/2008 ([2]) ter zlasti člena 106(5) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Ruska invazija na Ukrajino 24. februarja 2022 vpliva na kmete v Uniji.

(2) Glavna skrb v trgovini med Ukrajino in Unijo je razpoložljivost prevoza. Ukrajinska letališča so bila prva žrtev ruskega napada, prav tako so bile prekinjene tudi vse komercialne pomorske operacije v ukrajinskih pristaniščih.

(3) Kriza bo verjetno imela resne posledice za dobavo žit na svetovni ravni, kar bo privedlo do nadaljnjega zvišanja cen, to pa prispeva k že tako hitro rastočim cenam energije in gnojil, ki vplivajo na kmete v Uniji.

(4) Razlog za zaskrbljenost je tudi nezmožnost iz logističnih in finančnih razlogov, da bi se proizvodi Unije še naprej pretakali v Ukrajino ter morda tudi v Rusijo in Belorusijo, s čimer lahko nastanejo motnje v trgovini v nekaterih sektorjih, ki bi povzročile tržna neravnovesja na notranjem trgu. To bi vplivalo predvsem na sektorje vin in žganih pijač, predelane hrane (vključno s predelanim sadjem in zelenjavo), začetne formule za dojenčke in hrane za hišne živali v primeru Rusije, sadja in zelenjave v primeru Belorusije ter živalskih proizvodov v primeru Ukrajine.

(5) Zato obstaja resna nevarnost motenj na trgu zaradi znatnega povišanja stroškov in motenj v trgovini, kar zahteva uspešno in učinkovito ukrepanje.

(6) Ukrepi tržne intervencije, ki so v skladu z Uredbo (EU) št. 1308/2013 na voljo v obliki javne intervencije, pomoči za zasebno skladiščenje ali umikov s trga, so lahko učinkoviti pri ponovni vzpostavitvi določenega tržnega ravnovesja z začasnim ali trajnim umikom proizvodov s trga, vendar niso take narave, da bi lahko prispevali k preprečevanju nevarnosti motenj na trgu zaradi povišanja stroškov. Medtem ko se mora trg postopno prilagajati novim okoliščinam, je potrebna podpora za proizvajalce v sektorjih, v katerih se stroški vložkov dvigajo na nevzdržno raven in v katerih proizvodi ne morejo do svojega običajnega trga.

(7) Za učinkovit in uspešen odziv na nevarnost motenj na trgu je bistvenega pomena, da je na voljo pomoč za proizvajalce v kmetijskih sektorjih v Uniji, ki jih take motnje na trgu prizadenejo. Države članice bi morale izbrati enega ali več zadevnih sektorjev oziroma njihovih delov za podporo proizvajalcem, ki so jih motnje na trgu najbolj prizadele.

([1]) UL L 347, 20.12.2013, str. 671.
([2]) UL L 347, 20.12.2013, str. 549.

(8) Zato je primerno, da se državam članicam zagotovijo finančna sredstva za podporo proizvajalcem, ki se ukvarjajo z dejavnostmi, ki spodbujajo prehransko varnost ali odpravljajo tržna neravnovesja, tako da bi se omogočile potrebne prilagoditve. Znesek, ki je na voljo vsaki državi članici, bi bilo treba določiti tako, da se upošteva teža posamezne države članice v kmetijskem sektorju Unije na podlagi neto zgornjih mej za neposredna plačila iz Priloge III k Uredbi (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]).

(9) Države članice bi morale oblikovati ukrepe, ki prispevajo k prehranski varnosti ali odpravljajo tržna neravnovesja. Kmetje bi morali biti upravičeni do podpore v okviru teh ukrepov, če za doseganje navedenih ciljev opravljajo eno ali več naslednjih dejavnosti: dejavnosti krožnega gospodarstva, upravljanje hranil, učinkovita raba virov ter okolju in podnebju prijazne proizvodne metode.

(10) Države članice bi morale pomoč razdeliti po najučinkovitejših kanalih na podlagi objektivnih in nediskriminatornih meril, ki upoštevajo obseg motenj na trgu v različnih sektorjih, obenem pa zagotoviti, da so kmetje končni prejemniki pomoči, ter se izogibati vsakršnemu izkrivljanju trga in konkurence.

(11) Glede na to, da bi znesek, dodeljen vsaki državi članici, nadomestil samo del dejanske izgube proizvajalcev v kmetijskih sektorjih, bi bilo treba državam članicam dovoliti, da navedenim proizvajalcem dodelijo dodatno nacionalno podporo, in sicer pod enakimi pogoji objektivnosti, nediskriminacije in neizkrivljanja konkurence. Glede na obseg trenutne krize lahko ta dodatna nacionalna podpora izjemoma znaša največ dvakratnik ustreznih zneskov, določenih v Prilogi k tej uredbi.

(12) Da se državam članicam zagotovi prilagodljivost pri razdeljevanju pomoči, saj se v danih okoliščinah soočajo z motnjami na trgu, bi jim bilo treba dovoliti, da pomoč kumulirajo z drugo podporo, financirano iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.

(13) Pomoč iz te uredbe bi se morala dodeliti kot ukrep za podpiranje kmetijskih trgov v skladu s členom 4(1), točka (a), Uredbe (EU) št. 1306/2013 po prenosu sredstev iz rezerve za krize v kmetijskem sektorju iz člena 25 navedene uredbe.

(14) Ker je pomoč Unije določena v eurih, je zaradi zagotavljanja enotne in hkratne uporabe treba določiti datum za pretvorbo zneskov, dodeljenih državam članicam, ki niso sprejele eura, v njihove nacionalne valute. Zato je primerno določiti operativni dogodek za menjalni tečaj v skladu s členom 106 Uredbe (EU) št. 1306/2013. Glede na načelo iz navedenega člena, odstavek 2, točka (b), in merila, določena v odstavku 5, točka (c), istega člena, bi moral biti operativni dogodek datum začetka veljavnosti te uredbe.

(15) Iz proračunskih razlogov bi morala Unija financirati odhodke, ki jih imajo države članice le, kadar se takšni odhodki izvršijo do datuma za upravičenost odhodkov.

(16) Za zagotovitev preglednosti, spremljanja in ustreznega upravljanja zneskov, ki so jim na voljo, bi morale države članice Komisijo obvestiti o konkretnih ukrepih, ki jih je treba sprejeti, merilih, ki se uporabljajo za uvedbo teh ukrepov, utemeljitvi za porazdelitev pomoči po različnih sektorjih, ukrepih, ki so bili sprejeti za preprečevanje izkrivljanja konkurence na zadevnih trgih, ter načrtovanem učinku ukrepov in metodah za preverjanje, ali je ta dosežen.

(17) Težave pri dostopu do vložkov in logistične težave, ki izhajajo iz nenadne zaustavitve komercialnih pošiljk, štejejo za takojšne motnje na trgu, zato je za učinkovito in uspešno reševanje razmer potrebno takojšnje ukrepanje.

([3]) Uredba (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o pravilih za neposredna plačila kmetom na podlagi shem podpore v okviru skupne kmetijske politike ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 637/2008 in Uredbe Sveta (ES) št. 73/2009 (UL L 347, 20.12.2013, str. 608).

(18) Da bi proizvajalci pomoč prejeli čim prej, bi moralo biti državam članicam omogočeno, da začnejo to uredbo izvajati takoj. Zato bi morala ta uredba začeti veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*. Uporabljati bi se morala pod pogojem, da se prenos 350 000 000 EUR iz rezerve v proračunske vrstice za financiranje potrebnega ukrepa izvede v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta ([4]), od dne objave sporočila Komisije v *Uradnem listu Evropske unije*, v katerem je navedeno, da je bil prenos izveden –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

1. Državam članicam je za zagotovitev izjemne izravnalne pomoči proizvajalcem v sektorjih iz člena 1(2) Uredbe (EU) št. 1308/2013 na voljo pomoč Unije v skupnem znesku 500 000 000 EUR pod pogoji, navedenimi v tej uredbi.

2. Države članice uporabijo zneske, ki so jim na voljo, kot je določeno v Prilogi, za ukrepe iz odstavka 3 v sektorjih, ki so jih prizadele motnje na trgu zaradi višjih stroškov vložkov ali omejitev trgovanja. Ti ukrepi se sprejmejo na podlagi objektivnih in nediskriminatornih meril, ki upoštevajo obseg motenj na trgu v različnih sektorjih, pod pogojem da plačila ne povzročajo izkrivljanja konkurence.

3. Ukrepi, ki jih sprejmejo države članice, prispevajo k prehranski varnosti ali odpravljanju tržnih neravnovesij ter podpirajo kmete, ki za doseganje teh ciljev opravljajo eno ali več naslednjih dejavnosti:

(a) dejavnosti krožnega gospodarstva,

(b) upravljanje hranil,

(c) učinkovita raba virov,

(d) okolju in podnebju prijazne metode proizvodnje.

4. Če kmetje niso neposredni prejemniki plačil pomoči Unije, države članice zagotovijo, da se nanje v celoti prenesejo gospodarske koristi pomoči Unije.

5. Odhodki držav članic v zvezi s plačili za ukrepe iz odstavka 3 so upravičeni do pomoči Unije samo, če so bila navedena plačila izvršena do 30. septembra 2022.

6. Za države članice, ki niso sprejele eura za svojo nacionalno valuto, je operativni dogodek za menjalni tečaj iz člena 106 Uredbe (EU) št. 1306/2013 za zneske iz Priloge k tej uredbi datum začetka veljavnosti te uredbe.

7. Ukrepi iz te uredbe se lahko kumulirajo z drugo podporo, financirano iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.

Člen 2

Države članice lahko za ukrepe, sprejete na podlagi člena 1, dodelijo dodatno nacionalno pomoč v višini do največ 200 % ustreznega zneska, določenega za vsako državo članico v Prilogi, in sicer na podlagi objektivnih in nediskriminatornih meril, pod pogojem da plačila ne povzročajo izkrivljanja konkurence.

([4]) Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

Države članice dodatno podporo izplačajo do 30. septembra 2022.

Člen 3

Države članice Komisiji sporočijo:

(a) brez odlašanja in najpozneje do 30. junija 2022:

(1) opis ukrepov, ki jih je treba sprejeti;

(2) merila, ki so jih uporabile za določitev metod za dodeljevanje pomoči, in utemeljitev za porazdelitev pomoči po različnih sektorjih;

(3) načrtovani učinek ukrepov glede prehranske varnosti in stabilizacije trga;

(4) ukrepe za preverjanje, ali je načrtovani učinek dosežen;

(5) ukrepe za preprečevanje izkrivljanja konkurence;

(6) stopnjo dodatne podpore, ki se dodeli v skladu s členom 2;

(b) najpozneje do 15. maja 2023: skupno višino zneskov, izplačanih na ukrep, kadar je ustrezno, razčlenjeno po pomoči Unije in dodatni nacionalni pomoči, število in vrsto upravičencev ter oceno učinkovitosti ukrepa.

Člen 4

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba se uporablja pod pogojem, da se prenos 350 000 000 EUR iz rezerve v proračunsko vrstico za financiranje izrednega ukrepa izvede v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2018/1046. Uporablja se od dne objave sporočila Komisije v *Uradnem listu Evropske unije*, v katerem je navedeno, da je bil prenos izveden.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 23. marca 2022

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOGA

Zneski iz člena 1(2), ki so na voljo državam članicam

Država članica	v EUR
Belgija	6 268 410
Bolgarija	10 611 143
Češka	11 249 937
Danska	10 389 359
Nemčija	60 059 869
Estonija	2 571 111
Irska	15 754 693
Grčija	26 298 105
Španija	64 490 253
Francija	89 330 157
Hrvaška	5 354 710
Italija	48 116 688
Ciper	632 153
Latvija	4 235 161
Litva	7 682 787
Luksemburg	443 570
Madžarska	16 939 316
Malta	69 059
Nizozemska	8 097 139
Avstrija	8 998 887
Poljska	44 844 365
Portugalska	9 105 131
Romunija	25 490 649
Slovenija	1 746 390
Slovaška	5 239 169
Finska	6 872 674
Švedska	9 109 115